

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาคือในหลักสูตรครุศาสตร์มหา-
บัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา (ภาคนอกเวลาราชการ) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดยการศึกษาตัวแปรเจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญคือการเลือกศึกษาคือใน
หลักสูตรฯ ไปทำนายเจตนาต่อการเลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ นี้ ของคณะครู-อาจารย์และบุคลากร
ทางการศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และเพื่อ
ศึกษาลักษณะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน ความพร้อมและความสนใจที่มีต่อ
หลักสูตรฯ นี้ ตามความต้องการทั้งของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษา จำนวน
234 คน และกลุ่มครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
ปฏิบัติการสอนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์ในสถานศึกษาหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิจัย
การศึกษา การประเมินผลการศึกษา งานสารสนเทศ และงานนโยบายและแผนงาน ในหน่วย
งานทางการศึกษา จำนวน 1569 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย และสังกัดกระทรวงมหาดไทย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เก็บรวบรวม
รวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมี 2 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร และแบบสอบถามสำหรับ
ครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดส่งทางไปรษณีย์ ได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มา
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC⁺ หาค่าความถี่ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ส่วนเบี่ยง
เบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสหสัมพันธ์แบบพหุคูณและการทดสอบด้วย t-test
และ χ^2 -test

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการทํานายเจตนาเชิงพฤติกรรมการเลือกศึกษาคํอในหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา (ภาคนอกเวลาราชการ) ของครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา พบว่า

กลุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มีจำนวน 1,569 คน เป็นกลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาคํอในหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา (ภาคนอกเวลาราชการ) คิดเป็นร้อยละ 71 กลุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มีเจตคติต่อการเลือกศึกษาคํอในหลักสูตรฯ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย และมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญต่อในหลักสูตรฯ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย และมีเจตนาต่อการเลือกศึกษาคํอในหลักสูตรฯ น้อยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก

การทํานายเจตนาต่อการเลือกศึกษาคํอในหลักสูตรฯ นี้ ของครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้วยตัวแปรเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .586 และมีประสิทธิภาพในการทํานายเท่ากับร้อยละ 34 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การทํานายเจตนาต่อการเลือกศึกษาคํอในหลักสูตรฯ นี้ของครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้วยตัวแปรเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง อายุ การมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน และการทํางานในหน้าที่เป็นครู-อาจารย์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .613 และมีประสิทธิภาพในการทํานายเท่ากับร้อยละ 38 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กลุ่มครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาคํอในหลักสูตรฯ นี้ มีความเชื่อเกี่ยวกับผลกรรมของการเลือกศึกษาคํอในหลักสูตรฯ นี้ การประเมินผลกรรมของการเลือกศึกษาคํอฯ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญต่อการเลือกศึกษาคํอในหลักสูตรฯ นี้ และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีผลต่อการเลือกศึกษาคํอในหลักสูตรฯ นี้มากกว่ากลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาคํอในหลักสูตรฯ นี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน ความพร้อมและความสนใจของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และกลุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ปรากฏผล ดังนี้

จากแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และกลุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ได้ตอบและส่งกลับคืนมา พอจะสรุปผลได้ คือ

กลุ่มผู้บริหาร ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานของรัฐ ในตำแหน่งหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้

ช่วยผู้อ่านวอการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยกับการสนับสนุนให้บุคลากรได้มีการศึกษาในหลักสูตรฯ ภาคนอกเวลาราชการ เพราะจะได้พัฒนาบุคลากรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และยังช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนบุคลากรในขณะศึกษาต่อเนื่องจากเป็นการศึกษาภาคนอกเวลาราชการ อันทำให้บุคลากรสามารถทำงานในหน้าที่ได้ตามปกติ

ในส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ได้แสดงความเห็นด้วยกับการเปิดหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาคนอกเวลาราชการ จุดประสงค์มหาวิทยาลัย โดยกลุ่มครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นหญิงที่สมรสแล้ว มีบุคคลในอุปการะที่ต้องดูแลจำนวน 2 คน ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระหว่างช่วง 10,001 - 16,000 บาท ครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และเมื่อพิจารณาแยกตามเจตนาที่จะเลือกและเจตนาที่จะไม่เลือกศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นที่สอดคล้องกัน ในเรื่องเกี่ยวกับการเลือกเวลาที่เรียน โดยส่วนใหญ่เลือกเวลา 18.00-20.00 น. ของวันศุกร์ และ 8.00-18.00 น. ของวันเสาร์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดที่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งการเรียนการสอน หรือการปฏิบัติหน้าที่ของครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา หลักเลื่องปัญหาจรรยาที่อาจเกิดขึ้นจากการเดินทาง และยังสามารถมีเวลาว่างในวันอาทิตย์ที่จะใช้สำหรับค้นคว้าวิจัย ทำรายงานเพิ่มเติม หรือใช้เวลาให้กับครอบครัวเพื่อลดปัญหาภายในครอบครัวได้ระดับหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละรายวิชา กลุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่าควรที่จะประเมินผลการเรียนรายวิชาด้วยการทำรายงาน และมีความพอใจที่จะเลือกแผนการศึกษาที่สามารถเลือกทำวิทยานิพนธ์ หรือสอบ Comprehensive อย่างใดอย่างหนึ่งได้ ทั้งนี้เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างบางท่านมีความรู้สึกว่าการทำวิทยานิพนธ์เป็นสิ่งที่ยาก ใช้เวลานาน ใช้ทุนมาก อันอาจมีผลให้ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักเกณฑ์กำหนดได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,569 คน พบว่าเป็นกลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา (ภาคนอกเวลาราชการ) จำนวน 1,113 คน คิดเป็นร้อยละ 71 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด หากคำนวณจากประชากรครู-อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประมาณ 75,100 คน กลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ คิดเป็นร้อยละ 1.5 ของประชากร หากคำนวณตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ คือร้อยละ 71 ของประชากร โดยประมาณแล้ว จะมีครู-อาจารย์ที่สนใจจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ นี้ ประมาณ 53,321 คน จากกลุ่มประชากร
2. เจตคติต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา (ภาคนอกเวลาราชการ) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ มีความสอดคล้องกับการมีเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ และตรงกับการค้นพบของเรวดี วิทยทโกศล (2532) ได้ทำการสำรวจความเชื่อ เจตคติ เจตนา และพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของมินทนา สิริรัตโนภาส (2538) ได้ทำการสำรวจความเชื่อ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาและพฤติกรรมบริจาดโลหิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และงานวิจัยของอารีย์ เมธาภาคย์ (2539) ได้ศึกษาการทำนายเจตนาต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ผลเป็นไปตามที่ทฤษฎีกำหนดไว้ว่า หากเจตคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีค่าเป็นบวกมากเท่าไร บุคคลก็มีเจตนาที่หนักแน่นที่จะทำพฤติกรรมมากเท่านั้น (Ajzen และ Fishbein 1980: 68-73) (ธีระพร อูรรณโณ, 2535)
3. จากสมการทำนายด้วยตัวแปรเจตคติต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ตัวแปรทั้งสองร่วมกันทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ตัวแปรที่มีประสิทธิภาพการทำนายสูงสุด คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ดังนั้น การที่จะให้ครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีเจตนาที่จะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ควรเสริมสร้างด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ด้วยการให้ตนเองหรือผู้ที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯเอง ซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงที่เป็นความเชื่อถือมากที่สุดที่มีความสำคัญที่จะกำหนดเจตนาต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ กลุ่มอ้างอิงนอกจากตนเองแล้ว กลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญรองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา/หน่วยงาน ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน พ่อแม่ ครอบครัว และสามีหรือภรรยา ตามลำดับ

เมื่อนำตัวแปรตามทฤษฎี คือ เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับตัวแปรอาชญากรรม การมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน และการทำงานในหน้าที่เป็นครู-อาจารย์ ร่วมกันทำนายเจตนาต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตร พบว่า ตัวแปรที่ใช้ทำนายได้ดีที่สุด คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง รองลงมาคือคือ เจตคติต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ การมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี การทำงานในหน้าที่เป็นครู-อาจารย์ และรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน ตามลำดับ และพบว่า ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอำนาจในการทำนายลดลงเล็กน้อย และตัวแปรเจตคติต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและเจตคติต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ยังคงเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายเจตนาต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ อย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีน้ำหนักความสำคัญมากกว่า 2 เท่าของตัวแปรเจตคติต่อการเลือกศึกษาต่อ และตัวแปร 4 ตัวแปรที่เพิ่มเข้าไป พบว่า ตัวแปรอายุ เป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการทำนายเจตนาต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ มีค่าสัมประสิทธิ์ทำนายเป็นลบ ซึ่งแสดงว่าเมื่ออายุมากขึ้นเจตนาในการทำเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ จะลดลง ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นในการตอบคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามครั้งนี้ด้วยว่า ลักษณะปัญหาที่มีต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ เนื่องจาก ไม่ชอบทำวิทยานิพนธ์และงานวิจัย อายุมาก เงินเดือนน้อย สุขภาพไม่ดี เป็นต้น จากตัวแปรทั้ง 6 ตัว มีตัวแปรที่ทำนายเจตนาต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ได้ดีที่สุด คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติที่ดีต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ดังนั้น เมื่อมีการทุ่มเทความแรงจูงใจของตนเองที่ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เชื่อมั่นในตนเอง หรือแรงจูงใจของตนเอง ก็จะมีเจตนาที่จะไม่เลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความคิดเห็นว่า การทำวิทยานิพนธ์ต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงใช้เวลาเยอะ ต้องมีสติปัญญามาก และการเรียนต่อควรเรียนต่อตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา เป็นต้น

4. กลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตร มีความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบของการเลือกศึกษาต่อ การประเมินผลกระทบการเลือกศึกษาต่อ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ มากกว่ากลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้ในการทดสอบ t-test จากตารางที่ 18 พบว่าทั้งกลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาจะเลือกและกลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ มีความเชื่อในผลกระทบของการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ที่เป็นความเชื่อในผลกระทบที่เป็นทิศทางบวก มี 10 ข้อ คือ ความเชื่อที่ว่า ได้พัฒนาความรู้เพิ่มขึ้น สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ ได้เพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น ไม่เสียเวลาราชการในการลาศึกษาต่อ มีประสบการณ์ในการทำวิจัย

มีโอกาสดำเนินการในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ มีความสามารถทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง...ไม่ติดขัดเงินเดือน และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ร่วมศึกษา ส่วนความเชื่อในผลกรรมของการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ที่มีความเชื่อในผลกรรมที่เป็นทิศทางลบมี 5 ข้อ คือ ความเชื่อที่ว่า เสียค่าใช้จ่ายสูง มีเวลาน้อยไปในการเรียนทำให้เรียนได้ไม่เต็มที่ งานประจำห่อนประสิทธิภาพ การไม่มีเวลาให้กับครอบครัว และการไม่มีเวลาพักผ่อน และพบว่ากลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ มีค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนความเชื่อในผลกรรมมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ เกือบทุกข้อ ยกเว้น ความเชื่อเดียว คือ เสียค่าใช้จ่าย และ พบว่า ค่าคะแนนความเชื่อในผลกรรมมีค่ามัธยิมเลขคณิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกือบทุกข้อ ยกเว้น ความเชื่อในผลกรรมที่ว่า เสียค่าใช้จ่ายสูง และการมีเวลาน้อยไปในการเรียนทำให้เรียนได้ไม่เต็มที่ จากข้อความเชื่อการเสียค่าใช้จ่ายสูง กลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ มีความเชื่อว่า การเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ นี้ ทำให้เกิดการเสียค่าใช้จ่ายสูง ในขณะที่กลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ที่ไม่เชื่อในข้อความเชื่อนี้ ซึ่งพบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ควรมีการให้ทุนการศึกษา หรือ เบิกค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายได้ ซึ่งมีจำนวนสูงมากอีกหนึ่ง จากตารางที่ 19 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ที่มีการประเมินผลความเชื่อในผลกรรมเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ มี 6 ข้อ คือ ความเชื่อที่ว่า การเสียค่าใช้จ่ายสูง การมีเวลาน้อยไปในการเรียนทำให้เรียนได้ไม่เต็มที่ การทำให้งานประจำห่อนประสิทธิภาพ การไม่มีเวลาให้กับครอบครัว การไม่ติดขัดเงินเดือน และการไม่มีเวลาพักผ่อน

จากข้อความเชื่อและการประเมินผลกรรมของการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ของกลุ่มที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ทางด้านความเชื่อที่ว่า สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ควรมีการพัฒนาทักษะการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ และการพัฒนาทักษะวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนความเชื่อที่ว่า การมีโอกาสดำเนินการในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ การได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ร่วมศึกษา การได้เพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น เป็นปัจจัยจริงใจและปัจจัยคำถามที่ Herzberg (1959) (อ้างถึงใน อารีธ เมฆาภรณ์, 2539: 76) ได้กล่าวไว้ว่าจะทำให้บุคคลมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

จากตารางที่ 20 กลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ มีเจตคติต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ สูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีเจตนาจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ในทุกข้อความเชื่อ เรื่องลำดับดังนี้ คือ การสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ ได้พัฒนาความรู้เพิ่มขึ้น ได้เพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ร่วมศึกษา มีประสบการณ์ในการทำวิจัย มีโอกาสดำเนินการในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ มีความสามารถด้านการวิจัยได้อย่างถูกต้อง ไม่เสียเวลาราชการในการลาศึกษาต่อ ไม่มี

เวลาให้กับครอบครัว ไม่มีเวลาพักผ่อน มีเวลาน้อยไปในการเรียน ทำให้เรียนได้ไม่เต็มที่ ไม่คิดขึ้นเงินเดือนและการเสียค่าใช้จ่ายสูง ความล่าช้า ดังนั้น การที่จะให้กลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ มีความสนใจที่จะเลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ ต้องเพิ่มความเชื่อที่ว่าเลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ เป็นการพัฒนาความรู้เพิ่มขึ้น สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ และการเลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ ไม่เป็นการทำให้งานประจำห่อนประสิทธิภาพในการสอน อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่มีความเข้าใจว่า การทำวิจัยต้องเสียเวลามาก ใช้ค่าใช้จ่ายสูง และใช้สถิติปัญหา มาก โดยไม่ได้คำนึงถึงว่า การทำวิจัยเป็นการทดลองเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน ซึ่งกลับเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานในการสอนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งตรงกับข้อความเชื่อและ และการประเมินผลความเชื่อในผลการเลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ ของกลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ เมื่อคุณผลการประเมินผลกรรมกรการเลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ ต้องทำให้กลุ่มที่เจตนาไม่เลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ ทำให้พวกเขาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ หรือกล่าวได้ว่า การส่งเสริมให้ครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มีเจตนาต่อการเลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ มากขึ้น จึงควรเสริมสร้างความเชื่อและการประเมินผลกรรมกรต่อการเลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ ทางด้านบวก และพยายามเปลี่ยนแปลงความเชื่อ และการประเมินผลกรรมกรต่อการเลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ ทางด้านลบแก่กลุ่มครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ

ข้อค้นพบเกี่ยวกับการคัดเลือกตามกลุ่มอ้างอิง จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ มีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในทุกกลุ่มมากกว่ากลุ่มที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ ซึ่งกลุ่มอ้างอิงที่มีคะแนนความเชื่อถือมากที่สุด คือ ตัวเอง รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา/หน่วยงาน ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน พ่อแม่ ครอบครัว และสามีหรือภรรยา แต่ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ มีความเชื่อถือเพียง 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา/หน่วยงาน และกลุ่มเพื่อนร่วมงาน จากตารางที่ 22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ มีแรงจูงใจที่จะคัดเลือกตามกลุ่มอ้างอิงที่มีผลต่อการเลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ มากที่สุดคือ ตัวเอง รองลงมาคือ พ่อแม่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง สามีหรือภรรยา ผู้บริหารสถานศึกษา/หน่วยงาน และเพื่อนร่วมงาน และจากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ มีค่าเฉลี่ยผลคูณของการคัดเลือกตามแรงจูงใจตามกลุ่มอ้างอิง มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาจะไม่เลือกศึกษาคือในหลักสูตรฯ ในทุกกลุ่มอ้างอิง และกลุ่มอ้างอิงที่มีคะแนนความเชื่อถือมากที่สุด คือ ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการคัดเลือกควรคัดเลือกจากผู้ที่มีความสนใจและมีเวลาเรียนก่อน และกลุ่มตัวอย่างยังสนใจที่ต้องการทราบรายละเอียดของหลักสูตรฯ และต้องการรับแจ้งการเปิดรับสมัครให้ทราบด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้กลุ่มครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีความเชื่อว่า การเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา (ภาคนอกเวลาราชการ) จะมีผลในการนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ ได้พัฒนาความรู้เพิ่มขึ้น ได้เพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ร่วมศึกษา และได้มีประสบการณ์ในการทำวิจัย
2. ควรส่งเสริมปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ เพื่อลดเจตคติที่มองว่าการศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา (ภาคนอกเวลาราชการ) มีอุปสรรคเป็นภาระ ด้วยการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยการให้ความรู้รายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรฯ การจัดเวลาที่เหมาะสม การให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้น จัดทุนการศึกษา และการทำให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญในงานวิจัยและให้การสนับสนุนบุคลากรในหน่วยงานของตนได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรฯ จนจบหลักสูตรการศึกษา
3. ควรเปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา (ภาคนอกเวลาราชการ) ของภาควิชาวิจัยการศึกษา จุดนิเวศน์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้บริหารได้สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานของตนได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรฯ และมีครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้ความสนใจจะเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรฯ ถึงร้อยละ 71 ของกลุ่มตัวอย่าง และมีครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้ตั้งใจจะเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2540 มีจำนวน 388 คน และน่าจะมียุทธศาสตร์จำนวนมากขึ้น เมื่อจำนวนประชากรได้รู้การเปิดสอนหลักสูตรฯ นี้ และจากการศึกษาของภาควิชาวิจัยการศึกษาที่จะทำการเปิดสอนหลักสูตรฯ นี้ คาดว่าจะรับจำนวนประมาณ 35 คนต่อรุ่นต่อปี จึงจะคุ้มทุน หากคำนวณจากผู้สนใจเข้าศึกษาต่อฯ ในปี 2540 จำนวน 388 คน จะพบว่าภาควิชาวิจัยการศึกษาต้องทำการเปิดสอนตามความต้องการของผู้เรียนมากกว่า 10 รุ่น เพื่อทยอยรับคนกลุ่มนี้ในแต่ละปี หรือจะต้องทำการเปิดสอนอย่างต่อเนื่องมากกว่า 10 ปี ถ้ามีผู้สนใจมากขึ้น
4. ควรจัดหลักสูตรฯ ให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ในเรื่องเกี่ยวกับวันและเวลา คือ เปิดสอนวันศุกร์เวลา 18.00-20.00 น. และวันเสาร์เวลา 8.00-18.00 น. การเรียนการสอนควรเน้นในการพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติการ และการวิจัยในชั้นเรียน และพัฒนาทักษะด้านเทคนิคทางคอมพิวเตอร์ในการวิจัยสังคมศาสตร์ การวัดผลการศึกษาแต่ละรายวิชาเรียน โดยวิธีจัดทำรายงานอย่างเดี่ยว และควรจัดแผนการศึกษาที่กำหนดให้มีการเลือกจัดทำวิทยานิพนธ์หรือวิจัยย่อย Comprehensive อย่างใดอย่างหนึ่ง และการจัดทำวิทยานิพนธ์ควรเน้นการวิจัยและพัฒนางานทางการศึกษา
5. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้กับสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัคร เกณฑ์การคัดเลือก วันและเวลาที่ทำการสอน แผนการศึกษาของหลักสูตร ช่วงเวลาที่จะมีการเปิดรับสมัคร ตลอดจนอาจมีการประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์หรือสิ่งที่น่าสนใจที่จะทำให้นักกลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจ และมีความตั้งใจจะมาเรียนสาขาวิชาวิจัยการศึกษา